

Fordonskoordinator
Servicecenter
Jörgen Boman

Fordonspool som komplement till verksamhetsbilar och andra transportalternativ inom Region Västerbotten

RS 599-2026

Sammanfattning

En fordonspool är ett komplement till verksamhetsbilar där nyttjandegraden är låg. Införandet av en fordonspool skapar förutsättningar för ett mer behovsstyrt och optimerat nyttjande av fordon. Genom att centralisera hanteringen av en fordonspool blir det lättare att göra rätt, samtidigt som rätt kompetens används till rätt uppgifter. Detta leder till att eliminera slöserier genom bl.a. kostnadsbesparingar, minskad administration, ökad trygghet, frigjord arbetstid och ökad användning av hållbara transportalternativ.

I dagsläget förfogar regionen cirka 200 verksamhetsbilar med varierat nyttjande. Målsättningen är att reducera antalet till 150–160 fordon, samtidigt som fordonsflottan ställs om till att bli fossilfri genom en ökad andel elbilar. Förslaget inkluderar även tjänstecyklor som ett komplement till bilarna.

Idag ansvarar användarna själva för den dagliga skötseln av fordonen, inklusive service, reparationer och däckbyten. En nyttvärdesanalys visar att en centraliserad fordonspool kan frigöra betydande resurser genom att överföra dessa uppgifter till en gemensam funktion. Detta möjliggör för personal att i högre grad fokusera på sitt grunduppdrag.

Målsättning vagnpark:

- Verksamhetsbilar
- Fordonspool
- Hyrbilar

Fordonspoolen blir tillgänglig för samtliga verksamheter inom Region Västerbotten och kommer att reducera antalet verksamhetsbilar och hyrbilsdygn. Hyrbilarna nyttjas främst vid bokningstoppar i fordonpoolen och vid speciella tillfällen, till exempel när det finns behov av minibussar.

Genomförandeanalysen visar på initiala införandekostnader för upphandling av fordon, laddinfrastruktur och bokningssystem, med en total kostnad om cirka 12,3 miljoner kronor fram till 2029. I stället för att förnya leasingavtal för verksamheter med låg nyttjandegrad planeras dessa fordon successivt föras över till fordonspoolen. Det innebär att fordonspoolen börjar med 24 bilar under 2027, och utökas med 20 bilar under 2028 samt 6 bilar under 2029. En fullt utbyggd fordonspoolsverksamhet kommer således bestå av 50 bilar som avlastar verksamheters tidigare behov av verksamhetsbil samt minskar antal hyrbilstillfällen. Under samma period sker en minskning av antalet verksamhetsbilar med 57 fordon.

En hotanalys pekar på potentiella risker såsom kapacitetsbrist initialt innan fordonspoolen har

nått en tillräcklig volym av fordon, tekniska utmaningar såsom tillräcklig laddeffekt, samt tid för verksamheter att gå över till ett förändrat arbetssätt.

Förslag till beslut

Regionstyrelsen beslutar att införa fordonspooler vid regionens tre sjukhus i Umeå, Skellefteå och Lycksele.

Bedömda resultat och konsekvenser

Resultat:

Effektiviserad användning av verksamhetsbilar och hyrbilar, vilket direkt minskar administrativa kostnader och frigör arbetstid för personal, framför allt inom hälso- och sjukvård. Införandet förväntas indirekt bidra till ökad tillgänglighet, minskad klimatpåverkan och förbättrad arbetsmiljö.

- **Organisationsinterna nyttor:** Effekterna i frigjord tid är stor och den finansiella nyttan mellan 0,5-1 miljon kronor under perioden 2027–2029 beroende på hur många fordon som kan minskas. Miniminivå är minskning av 7 fordon.
- **Patientrelaterade nyttor:** Minskad administration och ökad tillgång till fordon för de verksamheter som idag saknar verksamhetsbilar då nyttjandegraden är för låg, vilket till exempel möjliggör fler hembesök och därmed kortare vårdtider.
- **Samhällsnyttor:** Minskad klimatpåverkan och ökad användning av cyklar som transportmedel, samt fossilfria fordon.

Konsekvenser:

Ekonomiska risker i form av låg nyttjandegrad av verksamhetsbilar. Behov av god planering, samt lokala anpassningar kommer att krävas. För verksamheter utan egna bilar kommer hyrbilar fortsatt att användas med hjälp av ett nytt effektivt bokningssystem.

Flera verksamheter har i dagsläget egna verksamhetsbilar som går mindre än 500mil/år och bil. Med en fordonspool kan flera verksamheter uppfylla samma behov av transporter, samtidigt som Regionen får färre antal leasade bilar. Årliga undersökningar av nyttjandegraden av våra verksamhetsbilar visar att snittbilen används 2,8dagar i veckan. Med fordonspool minskar även hyrbilstillfällena då verksamheter nyttjar fordonspool istället. Fordonspool minskar med andra ord både behovet av verksamhetsbilar och antal hyrbilstillfällensamt är bättre för miljön.

Resurser och finansiering

Genomförandeanalysen visar på kostnader för uppställningsplatser, ladd-infrastruktur för elbilar och elcyklar, bilvårdsgrupp för service och visst underhåll av fordon, licenskostnader för teknik som stödjer administration av bokning och hantering av fordon.

Digitalisering och service tar under införandet och första 3 åren kostnadsansvaret för en gemensam bilpool. Förslag till centraliserad finansiering från och med 2030 tas fram i ordinarie budgetprocess med målbilden att: totala kostnaden för verksamhetsbilar och hyrbilar har minskat kostnadsansvaret överförs från verksamheterna till Digitalisering och Service inom regionstyrelsen. Interndeckering från nyttjande verksamheter tillämpas inte.

Jämställdhet

En analys har genomförts av införandet av fordonspool, aspekterna i bilagan kommer beaktas i det kommande arbetet.

Beredningsansvariga

Fordonskoordinator, Servicecenter, Digitalisering och Service
Verksamhetsutvecklare, KUDoS, Digitalisering och Service
Strateg, Ledningsstaben
Jämställdhetsstrateg, Ledningsstaben

Beslutsunderlag

Jämställdhet i fordonspooler för bilar och cyklar

Beslutet expedieras till

Verksamhetschef Servicecenter
Stabschef Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Stabschef Regional utvecklingsförvaltning
Stabsdirektör Ledningsstaben